

UVOD U ZAVRŠNI RAD

„Bitni aspekti zajedničke bezbednosne i odbrambene politike kao deo pregovaračkog procesa o priključenju Evropskoj uniji“

Tanja Mišćević*

Treća klasa Visokih studija bezbednosti i odbrane Vojne akademije završila je svoje usavršavanje u junu 2014. godine zajedno sa po jednim kolegom iz susjednih država: Bosne i Hercegovine, Makedonije i Hrvatske. Studije su pokrenute 2011. godine, kao četvrti stepen usavršavanja na Vojnoj akademiji. Pitanja nacionalne, regionalne i globalne bezbednosti i odbrane izučavaju se u okviru predavanja, seminara i studijskih poseta institucijama u državi i inostranstvu.

Edukativni aspekt izrade završnog rada

Jedna od obaveza polaznika je i izrada završnog rada, a generacija 2014. došla je na ideju da ga pripremi zajednički, tako što će svaki polaznik doprineti izradi jedinstvenog rada na temu: „Bitni aspekti zajedničke bezbednosne i odbrambene politike kao deo pregovaračkog procesa o priključenju Evropskoj uniji“. Predlog teme zajedničkog završnog rada usvojen je na sednici veća Društveno-humanističkog polja Vojne akademije i ozvaničen naredjenjem načelnika Škole nacionalne odbrane za izradu rada.

Nekoliko je razloga za ovakvu odluku donetu na osnovu dogovora nastavnika sa rukovodstvom Visokih studija bezbednosti i odbrane i Škole nacionalne odbrane. Početak usavršavanja 3. klase koincidirao je sa početkom pregovora o pristupanju Srbije Evropskoj uniji, 21. januara 2014, u okviru kojih Zajednička bezbednosna i odbrambena politika predstavlja jedno od značajnih poglavlja pregovora. Želeli smo da iskoristimo aktuelnost trenutka početka pregovora, visok nivo poznavanja materije iz oblasti evropske bezbednosti i odbrane domaćih polaznika studija, ali i polaznika iz susjednih država koje su u različitom statusu kada je u pitanju put ka EU: BiH – potencijalni kandidat za članstvo, Makedonija – kandidat i Hrvatska – članica EU.

* Prof. dr Tanja Mišćević je šef Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji, nastavnik i glavni mentor izrade završnog rada 3. klase Visokih studija bezbednosti i odbrane.

Metodološki aspekt izrade završnog rada

Metodološki aspekt izrade završnog rada ima nekoliko uglova posmatranja, od kojih su važna dva: izbor tima nastavnika koji će se baviti projektovanjem i vođenjem polaznika u izradi rada i struktura teme završnog rada i radova svakog polaznika ponaosob.

Za glavnog mentora rada određena je prof. dr Tanja Miščević, a u konsultantski tim, za podršku pripremi i vođenju izrade zajedničkog i pojedinačnih radova, određeni su nastavnici: general u penziji dr Branko Krga, general-major u penziji dr Božidar Forca, pukovnik Slobodan Joksimović, pukovnik dr Goran Župac, pukovnik dr Ilija Kajtez, dr Stanislav Stojanović i mr Vladimir Ateljević.

Iako je rad stručan, projektovanje istraživanja za izradu zajedničkog rada pripremljeno je i sa naučnog aspekta, što je povereno prof. dr Božidaru Forci, dugogodišnjem nastavniku na svim nivoima usavršavanja u Vojnoj akademiji.

Rad sadrži, pored uvoda i zaključka, još tri celine. Prva celina, na nivou nezavisne varijable, predstavlja mapu puta ka EU (proces, procedure, pregovaranje) i ka Zajedničkoj bezbednosnoj i odbrambenoj politici (ZBOP) EU. Autor tog dela rada je mr Vladimir Ateljević iz Kancelarije za evropske integracije. Druga i treća celina predstavljaju težišne delove završnog rada koje ovde i prikazujemo. U drugoj celini, koju su pripremili polaznici iz Srbije, obrađuju se bitni aspekti ZBOP-a kao dela Zajedničke spoljne i bezbednosne politike EU, koja je utvrđena kao pregovaračko poglavlje 31 – Spoljna, bezbednosna i odbrambena politika. Svaki polaznik Visokih studija bezbednosti i odbrane (VSBO) doprineo je radu u skladu sa svojom profesionalnom orijentacijom i znanjem. U trećem delu su polaznici VSBO iz regiona predstavili iskustva svojih država na putu ka EU, koja, pored razrade konkretnog pitanja i predenog puta, imaju i poseban deo koji se odnosi na mogućnosti regionalne saradnje.

Saznajno-upotrebni aspekt izrade završnog rada

Rezultati završnog rada potpuno su primenjivi, kako u teoriji i praksi pregovora Srbije o članstvu u EU, tako i za države u okruženju, što i jeste bio jedan od ciljeva. Regionalni karakter studija dobio je svoj puni smisao kroz pripremu ovakve vrste rada, dok je istovremeno prepoznat i priznat trud svakog od polaznika.

Ovakav način izrade završnih radova na VSBO, koji je inače poznat i u stranoj i u domaćoj obrazovnoj praksi, može poslužiti kao inspiracija i dobra polazna osnova za pripremu budućih radova polaznika Vojne akademije, kako u edukativnom, tako i u metodološkom i saznajno-upotrebnom smislu.